PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Kulturní dědictví a navrhovaná úprava jeho zpřístupňování v navrhované směrnici o autorském právu na jednotném digitálním trhu

Matěj Myška
@matejmyska

Podpořeno GA ČR Přizpůsobení výjimek a omezení autorského práva, práv souvisejících a zvláštních práv pořizovatele databáze prostředí digitálních sítí (GA17-22474S)

Zachovávání a zpřístupňování kulturního dědictví

- Komplexní výzva
  - Organizační
  - Technický
  - Právní
  - Finanční

- (Niggemann, De Decker, a Lévy 2011, 32–34)

Autorské právo a kulturní dědictví

- ~~Veřejnoprávní regulace~~
- Autorské právo (?)
  - „Standardní“ dílo
  - Osiřelé dílo
  - Dílo komerčně nedostupné
- Rozmnoženina (čl. 2 InfoSocS, § 13 AutZ)
- Zpřístupnění veřejnosti (čl. 3 InfoSocS, § 18(2) AutZ)

Současná úprava EU/CZ

- InfoSocS – 32001L0029
  - 5 odst. 2 písm. c) – „specifické úkony rozmnožování“
    - § 37 odst. 1 písm. a) AutZ
  - 5 odst. 3 písm. n) – „terminálová výjimka“
    - § 37 odst. 1 písm. c) AutZ
- Osiřelá díla – 32012L0028
  - § 27a, § 27b, § 37a AutZ – výjimka
  - § 103 (2017) – rozšířená kolektivní správa
- CZ specifické
  - § 97e odst. 4) písm. i), 97f (2017)
    ECL pro díla komerčně nedostupná

Open letter on copyright reform for online access to cultural heritage

- *„Our institutions are in a **challenging position** operating as custodians of in-copyright works, where obtaining copyright permission is time consuming and is often impossible to secure, whilst also managing the public's expectations in providing online access.*

Open letter on copyright reform for online access to cultural heritage

- *Ultimately, such a system **does not reflect** the legitimate expectations of Europe and is contrary to the policy objectives of the EU and its member states in the fields of culture and education.*

Open letter on copyright reform for online access to cultural heritage

- ***A copyright system that locks away large*** *parts of our collections in museums or confines them to physical archives and libraries, that are not always easy to reach,* ***benefits no one.***

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Masarykova univerzita

II. Výjimka pro „Zachování kulturního dědictví“

EU Commission's Position

As adopted 14th September, 2016

← View all articles ← Previous Article Next Article →

Article 5

Preservation of cultural heritage

Member States shall provide for an exception to the rights provided for in Article 2 of Directive 2001/29/EC, Articles 5(a) and 7(1) of Directive 96/9/EC, Article 4(1)(a) of Directive 2009/24/EC and Article 11(1) of this Directive, permitting cultural heritage institutions, to make copies of any works or other subject-matter that are permanently in their collections, in any format or medium, for the sole purpose of the preservation of such works or other subject-matter and to the extent necessary for such preservation.

← View all articles ← Previous Article Next Article →

EU Council's Position

As adopted 25th May, 2018

← View all articles ← Previous Article Next Article →

Article 5

Preservation of cultural heritage

Member States shall provide for an exception to the rights provided for in Article 2 of Directive 2001/29/EC, Articles 5(a) and 7(1) of Directive 96/9/EC, Article 4(1)(a) of Directive 2009/24/EC and Article 11(1) of this Directive, permitting cultural heritage institutions to make copies of any works or other subject-matter that are permanently in their collections, in any format or medium, for the purpose of the preservation of such works or other subject-matter and to the extent necessary for such preservation.

← View all articles ← Previous Article Next Article →

EU Parliament's Position

As adopted 12th September, 2018

← View all articles ← Previous Article Next Article →

Article 5

Preservation of cultural heritage

1. Member States shall provide for an exception to the rights provided for in Article 2 of Directive 2001/29/EC, Articles 5(a) and 7(1) of Directive 96/9/EC, Article 4(1)(a) of Directive 2009/24/EC and Article 11(1) of this Directive, permitting cultural heritage institutions to make copies of any works or other subject-matter that are permanently in their collections, in any format or medium, for the **purposes** of preservation of such works or other subject-matter and to the extent necessary for such preservation.

1a. Member States shall ensure that any material resulting from an act of reproduction of material in the public domain shall not be subject to copyright or related rights, provided that such reproduction is a faithful reproduction for purposes of preservation of the original material.

1b. Any contractual provision contrary to the exception provided for in paragraph 1 shall be unenforceable.

← View all articles ← Previous Article Next Article →

https://indivigital.com/resources/copyright/article-5/

Problematický čl. 6

- Třístupňový test (čl. 5 odst. 5 InfoSocS)
  - Zdroj právní nejistoty
- Preference „private ordering“ – možnost využití technologických prostředků – TPM – aplikace čl. 6(4) InfoSocS
  - „Dobrovolné dohody“ mezi nositeli a uživateli
  - „Vhodná opatření“ ze strany členských států
  - Nově: Absolutní ochrana „online“ TPM

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

EU Commission's Position

As adopted 14th September, 2016

← View all articles ← Previous Article Next Article →

Article 6

Common provisions

Article 5(5) and the first, third and fifth subparagraphs of Article 6(4) of Directive 2001/29/EC shall apply to the exceptions and the limitation provided for under this Title.

← View all articles ← Previous Article Next Article →

EU Council's Position

As adopted 25th May, 2018

← View all articles ← Previous Article Next Article →

Article 6

Common provisions

1. Any contractual provision contrary to the exceptions provided for in Articles 3, 4(1) and 5 shall be unenforceable.

2. Article 5(5) of Directive 2001/29/EC shall apply to the exceptions and the limitation provided for under this Title. The first, third and fifth subparagraphs of Article 6(4) of Directive 2001/29/EC shall apply to Articles 3, 4(1) and 5 of this Directive.

← View all articles ← Previous Article Next Article →

EU Parliament's Position

As adopted 12th September, 2018

← View all articles ← Previous Article Next Article →

Article 6

Common provisions

1. Accessing content covered by an exception provided for in this Directive shall not confer on users any entitlement to use it pursuant to another exception.

2. Article 5(5) and the first, third, *fourth* and fifth subparagraphs of Article 6(4) of Directive 2001/29/EC shall apply to the exceptions and the limitation provided for under this Title.

← View all articles ← Previous Article Next Article →

https://indivigital.com/resources/copyright/article-6/

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Čl. 6(4) InfoSocS

- 4. Bez ohledu na právní ochranu stanovenou v odstavci 1 učiní členské státy v případě neexistence dobrovolných prostředků použitých nositeli práv, včetně dohod mezi nositeli práv a jinými dotčenými stranami, vhodná opatření, aby nositelé práv zpřístupnili uživateli výjimky nebo omezení stanovené vnitrostátními právními předpisy v souladu s čl. 5 odst. 2 písm. a), c), d) nebo e), odst. 3 písm. a), b) nebo e) prostředky k využívání takové výjimky nebo omezení, a to v rozsahu nezbytném pro využití této výjimky nebo omezení, pokud má takový uživatel k dotyčnému chráněnému dílu nebo předmětu ochrany přístup.
- Členský stát rovněž může taková opatření přijmout ve prospěch uživatele výjimky nebo omezení podle čl. 5 odst. 2 písm. b) v případě, že nositelé práv dosud neumožnili rozmnožování pro soukromé užití, a to v rozsahu nezbytném pro využití uvedené výjimky nebo omezení a v souladu s ustanoveními čl. 5 odst. 2 písm. b) a odst. 5, aniž by se tím nositelům práv bránilo v přijetí odpovídajících opatření týkajících se počtu rozmnoženin v souladu s těmito ustanoveními.
- Technologické prostředky používané dobrovolně nositeli práv včetně těch, které jsou používány při plnění dobrovolných dohod, a technologické prostředky používané při plnění opatření přijatých členskými státy požívají právní ochrany podle odstavce 1.
- **První a druhý pododstavec se nevztahují na díla nebo jiné předměty ochrany zpřístupněné veřejnosti za dohodnutých smluvních podmínek takovým způsobem, že každý k nim má přístup z místa a v době, které si zvolí.**
- Pokud je tento článek uplatňován v souvislosti se směrnicemi 92/100/EHS a 96/9/ES, použije se tento odstavec přiměřeně.

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Masarykova univerzita

III. Díla komerčně nedostupná

EP – definice

- Čl. 2 *„komerčně nedostupným dílem“ se rozumí:*

a) celé dílo nebo jiný předmět ochrany v jakékoli verzi nebo ztvárnění, které již nejsou dostupné veřejnosti v členském státě prostřednictvím obvyklých obchodních kanálů;

b) dílo nebo jiný předmět ochrany, které nebyly nikdy komerčně dostupné v členském státě, pokud není z okolností daného případu zřejmé, že autor vznesl námitky proti jejich zpřístupnění veřejnosti;

(Odlišná definice od: Memorandum of Understanding on Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works’ 2011)

Úprava

- Čl. 7 – rozšířená kolektivní správa & nová výjimka (!) (Recital 22 a)
  - („Publicity measures“)
- Čl. 8 – přeshraniční užití
- Čl. 9 – dialog se zúčastněnými stranami

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Výjimka pro díla komerčně nedostupná

*Čl. 7(1a) Členské státy stanoví výjimku z práv nebo omezení práv stanovených v článcích 2 a 3 směrnice 2001/29/ES, v čl. 5 písm. a) a v čl. 7 odst. 1 směrnice 96/9/ES, **v čl. 4 odst. 1 směrnice 2009/24/ES** a v čl. 11 odst. 1 této směrnice, jež umožní institucím kulturního dědictví pořizovat kopie komerčně nedostupných děl, která se trvale nacházejí v jejich sbírkách dostupných online, pro neziskové účely za předpokladu, že:*

a) je uvedeno jméno autora nebo jiného identifikovatelného nositele práv, ledaže se ukáže, že to není možné;

b) všichni nositelé práv mohou kdykoliv vznést námitku proti tomu, aby jejich díla nebo jiné předměty ochrany byly považovány za komerčně nedostupné, a vyloučit uplatnění výjimky na svá díla nebo jiné předměty ochrany.

*1b. Členské státy stanoví, že **výjimka** přijatá podle odstavce 1a **se nevztahuje na odvětví nebo typy děl**, **u nichž jsou k dispozici vhodná řešení založená na udělování licencí**, včetně řešení stanovených v odstavci 1. Členské státy po konzultaci s autory, jinými nositeli práv, organizacemi kolektivní správy a institucemi kulturního dědictví určí dostupnost udělování rozšířených kolektivních licencí na základě řešení pro konkrétní odvětví nebo druhy děl.*

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Rozšířená kolektivní správa pro díla komerčně nedostupná

Čl. 7(1) Členské státy zajistí, že pokud organizace kolektivní správy uzavře s institucí kulturního dědictví jménem svých členů nevýhradní licenci pro nekomerční účely na digitalizaci a distribuci komerčně nedostupných děl nebo jiných předmětů ochrany, které se trvale nacházejí ve sbírce této instituce, a na jejich sdělování veřejnosti nebo zpřístupnění, může být tato nevýhradní licence rozšířena – nebo se může mít za to, že se vztahuje – na nositele práv stejné kategorie jako ti, na které se tato licence vztahuje a kteří nejsou touto organizací kolektivní správy zastoupeni, pokud:

a) *v organizaci kolektivní správy jsou na základě pověření nositelů práv **široce zastoupeni** nositelé práv v kategorii děl nebo jiných předmětů ochrany a práv, která jsou předmětem licence;*

b) *všem nositelům práv je s ohledem na podmínky licence zaručeno **stejné zacházení**;*

c) *všichni nositelé práv mohou kdykoliv **vznést námitku** proti tomu, aby jejich díla nebo jiné předměty ochrany byly považovány za komerčně nedostupné, a vyloučit uplatnění licence na svá díla nebo jiné předměty ochrany.*

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

IV. Národní úprava de lege ferenda

K národní úpravě

- Výjimka pro případy nepokryté § 103 AutZ

- Detailně: MYŠKA, Matěj, 2017. Osiřelá díla a díla na trhu nedostupná po novele autorského zákona [online]. Konference o šedé literatuře a repozitářích 2017 [vid. 2018-09-21]. Dostupné z: http://www.nusl.cz/ntk/nusl-367305

Shrnutí

- Základní pozitivní tendence ALE
  - Preference privatizace V & O
  - Právní nejistota způsobená 3ST
    (absence otevřené výjimky)
- Komplikovaný režim děl komerčně nedostupných

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Open letter on copyright reform for online access to cultural heritage

Let us be clear, when we ask for copyright rules that allow us to fully represent our collections online, ***we are not asking for rules that undermine the ability of creators, publishers or other intermediaries to earn a living from their creativity****. We want the ability to provide online access to those works in our collections that are not actively exploited by their creators or subsequent rights holders. Improving online access to works that are not available via other channels helps promote creators* ***whilst encouraging new creative activity.***

Zdroje:

- Niggemann, Elisabeth, Jacques De Decker, and Maurice Lévy. 2011. ‘The New Renaissance, Report of the “Comité Des Sages”, Reflection Group on Bringing Europe’s Cultural Heritage Online’. Brussels. http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/reflection_group/final-report-cdS3.pdf.

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Masarykova univerzita

Děkuji za pozornost a těším se na dotazy!

Matěj Myška
@matejmyska

Podpořeno GA ČR Přizpůsobení výjimek a omezení autorského práva, práv souvisejících a zvláštních práv pořizovatele databáze prostředí digitálních sítí (GA17-22474S)